

	kód: MFSZT31E03-K3- E	köv: k	tantárgy megnevezése: Szakraális terek	tantárgy típusa: SZT	tanszék: ÉSZ	
óraszám: 2e/0gy		nyelve: hun	kredit: 3	tantárgyfelelős: Csanády Gábor	Műterem oktatói: Csanády Gábor	előkövetelmény(ek) kódja: MFETE32EE3
hét	dátum	előadás: 413 terem csütörtök 12-14 h				
1.	09.18.	A SZAKRÁLIS ÉPÍTÉSZET fogalma, bevezetés, fogalmi, filozófiai, etimológiai alapok, egzisztenciális és eszkatologikus kontextus. A SZAKRALITÁS FORRÁSAI, Rudolf Ottó leírása a vallásos tapasztalatról, Mircea Eliade a hierophánia paradoxonáról. A szent és a profán létforma tapasztalati élményvilága. Tipikus szent helyek. A szent katolikus értelmezése. A szentség forrásai.				
2.	09.25.	AZ ÓKORI KULTÚRÁK szakrális építészetének egyes elemei. A görög hestia és peribolos szabályai. A görög templom és oltár szakrális terei és azok funkciói. A kétpólusú rítus sajátosságai. Az egyiptomi újbirodalom templomainak jellegzetes téri elemei és azok funkcionalitása.				
3.	10.02.	MAGASLATOK ÉS SÁTOR, zsidó hagyományok Salamon előtt. A Migdal típus, a megaron típus és a keresztház (Árád) típus. A magaslatok kultuszgyakorlata.				
4.	10.09.	konferencia				
5.	10.16.	A JERUZSÁLEMI TEMPLOM: Salamon, és a Második Templom: Zerubbábel és Heródes temploma. Építési periódusok, L. Ritmeyer rekonstrukciója. Ezekiel temploma, a Látomások és a Qumráni tekercsek templomai. Irodalmi források. Az előadó rekonstrukciója.				
6.	10.23.	nemzeti ünnep				
7.	10.30.	ZSINAGÓGÁK ÉS GYÖKEREK, Az antikvitás zsinagógái, jellegzetes terei és rítusa, A galileai és a diaszpóra típus, a Királyi Csarnok a Jeruzsálemi templomban. A KERESZTÉNYSÉG ELSŐ TEMPLOMAI, Templomok a Milánói Ediktum előtt, Dura-Europos, Akaba, Sardes a típusfejlődés korai és későbbi szakaszának épülettípusai. A bazilika korai rítusai.				
8.	11.06.	rajzhét				
9.	11.13.	LITURGIÁK A KERESZTÉNY ÓKORBAN ÉS KÖZÉPKORBAN A római bazilika, a középkori katedrálisok jellegzetes terei és fejlődése a rítus oldaláról. Lettner és Jubé. A keleti fejlődési vonal jellegzetes ágai. Centrális épület típusok.				
10.	11.20.	A RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ RÍTUSGYAKORLATA ÉS ÉPÜLETEI A liturgikus konstitúció előírásai, a gyülekezeti templom, kultusztemplom, a zarándoktemplom, a memóriatemplom épülettípusok, a templom liturgikus szerkezete, funkciói A REFORMÁLT EGYHÁZAK RÍTUSGYAKORLATA ÉS ÉPÜLETEI Az evangélikus templom két fő építészeti követelménye. A tér liturgikus szerkezete, funkciói, szokásos berendezése. A református rítusgyakorlat, funkciók, berendezés.				
11.	11.27.	A KELETI EGYHÁZAK RÍTUSGYAKORLATA ÉS ÉPÜLETEI Az ortodox templom jellegzetes terei és az ikonosztáz szerepe, szerkezete. Az autokefál ortodox egyházak és az uniált egyházak fejlődési különbségei. A görög katolikus templom jellegzetes terei.				
12.	12.04.	A SZAKRÁLIS TÉRKÉPZÉS ESZKÖZEI A középpont, a béma, a fény, a feltekintés, a nap, a kozmogónia, a hitelesség, a tágasság, misztikum, szerkesztettség, tisztaság, az elválasztás, a tengelyesség szerepe				
13.	12.11.	ANYAGOK ÉS JELENTÉSEK Az anyagok szimbolikus jelentése és asszociatív kontextusa, egyes tipikus anyagok jelentése: kő, fa, arany, föld, vas, üveg, tégl, beton, A SZAKRALITÁS IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI A kórus szerepének újraértelmezése. A szkóla elhelyezése. A Zsinat utáni liturgia térképzési kérdései. Az ökumené téri vonatkozásai.				
14.	12.18.	rajzhét				
		számmonkérési módok: kollokvium,				
		kötelező és ajánlott irodalom: ELIADE, Mircea: A szent és a profán, Bp. 1987, Európa.				

		<p>HUMPHREY, Caroline - VITEBSKY, Piers: Építészet és vallás, Budapest, 1998, Helikon és Magyar Könyvklub.</p> <p>GUZSIK Tamás: A keresztény liturgiák építészeti terének fejlődése. segédlet Bp. 1988, BME Ép.tört. és Elm.Int.</p> <p>GUZSIK Tamás: Szakrális építészeti terek funkcióelemzése I.-III. segédlet Bp. 1988, BME</p> <p>BOUYER, Louis: Építészet és liturgia Bp. 2000. Agapé.</p> <p>Wellner István: Kalauz Európa vallási műemlékeinek megtekintéséhez, Bp. 1990, Panoráma.</p>
		<p>Az aláírás és vizsgára bocsátás különleges feltételei:</p> <p>saját kézzel készített előadási jegyzet bemutatása vizsga előtt</p>
		<p>teljesítmény értékelés:</p> <p>értékelés: 5 fokozatú osztályzat</p>